

Nederlandse
Zorgautoriteit

Afwikkeling Ziekenfondswet '2006'

Algemeen rapport

Afwikkeling Ziekenfondswet '2006'

december 2007

Inhoud

Samenvatting	5
1. Inleiding	9
1.1 Algemeen	9
1.2 De afwikkeling ZFW 2006 in kwantitatieve zin	9
2. Rechtmatigheid ZFW	11
2.1 Afdoening onderzoek 2005	11
2.2 Rechtmatigheid uitgaven 2006	11
3. Getrouwheid Specifieke informatie A	17
3.1 Inleiding	17
3.2 Bevindingen	17
3.3 Oordeel NZa	19
4. Uitvoering afwikkeling ZFW 2006	21
4.1 Inleiding	21
4.2 Bevindingen	21
4.3 Oordeel NZa	21
5. Vooruitblik slotafwikkeling ZFW	23
5.1 Afwikkeling Ziekenfondswet	23
5.2 Verantwoordingsvoorschriften en controleprotocol	23

Samenvatting

Inleiding

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) brengt in haar 'Algemeen rapport afwikkeling Ziekenfondswet '2006' verslag uit over het rechtmatigheidsonderzoek naar de afwikkeling van de Ziekenfondswet (ZFW) in het jaar 2006 bij alle 22 ziekenfondsen. Door de invoering van de Zorgverzekeringswet (Zvw) per 1 januari 2006 was het onderzoek over 2005 voor de ZFW het laatste reguliere onderzoek.

Dit onderzoek over 2006 is het eerste onderzoek naar de afwikkeling van de ZFW. Het accent ligt daarom nagenoeg geheel op de rechtmatigheid van de (nagekomen) uitgaven en de getrouwheid van specifieke budgetteringsinformatie.

Het volgende onderzoek, tevens het slotonderzoek, vindt plaats nadat de ziekenfondsen op 1 november 2008 de eindverslaglegging hebben ingediend. Dan vindt ook beoordeling van de mutaties in de wettelijke reserve ZFW plaats. De NZa moet vóór 1 januari 2010 over de finale afwikkeling van de ZFW rapporteren aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

In 2006 hebben de ziekenfondsen voor de afwikkeling van de ZFW, exclusief de voorlopige opbrengstverrekening met ziekenhuizen, een bedrag van per saldo € 189,3 miljoen aan kosten van verstrekkingen in de exploitatierekeningen verantwoord. Dit bedrag betekent feitelijk een overschrijding van de technische voorzieningen per 31 december 2005. Wel bestaan tussen ziekenfondsen onderling grote verschillen in de afloop hiervan. Deze varieert van min € 244,5 miljoen tot plus € 241,2 miljoen. Bij het vorige onderzoek heeft de NZa al op de vooral te hoge en sommige te lage ramingen gewezen.

Behalve het hiervoor genoemde bedrag van de overschrijding, maakt vooral de afloop van de ultimo 2005 getroffen technische voorzieningen deel uit van het rechtmatigheidsonderzoek. Deze waren hoog als gevolg van allerlei aanloopproblemen rond de invoering van DBC's. Hierdoor is ongeveer de helft van de DBC's over 2005 in 2006 afgerekend.

Taak NZa

De NZa houdt naast haar overige taken toezicht op de uitvoering van de afwikkeling van de ZFW in de periode 2006-2010. De oordelen van de NZa over de ZFW zijn openbaar. Het betreft voor het onderzoeksjaar 2006 onderstaande oordelen en bevindingen over de rechtmatigheid van de opbrengsten en uitgaven, de getrouwheid van de Specifieke informatie A en de uitvoering van de afwikkeling van de ZFW.

Rechtmatigheid van opbrengsten en uitgaven

Afdoening onderzoek rechtmatigheid 2005

De NZa heeft bij negen ziekenfondsen geconcludeerd dat het onderzoek over 2005 en voorgaande jaren is afgedaan. Dertien ziekenfondsen hebben dit nog niet afgerond. De afdoening hiervan, zoals het

aanbrengen van correcties en het onderzoeken van onzekerheden over de rechtmatigheid van kosten van verstrekkingen, wordt bij het volgende onderzoek nagegaan.

Verder heeft de NZa vastgesteld dat twee ziekenfondsen de door de NZa gegeven aanwijzing voor het aanbrengen van correcties op de wettelijke reserve ZFW niet hebben opgevolgd. Hiervoor loopt een gerechtelijke procedure. De NZa neemt binnenkort een (handhavings-) besluit over het niet opvolgen van de aanwijzing.

Rechtmatigheid kosten van verstrekkingen

Het aantal ziekenfondsen met een goedkeurende rechtmatigheidsverklaring bij het financieel verslag bedraagt twintig. Twee ziekenfondsen hebben een verklaring met een beperking overgelegd. Deze beperking houdt verband met het niet in voldoende mate uitvoeren van materiële controles. Hiervoor wordt verwezen naar het onderdeel 'uitvoering afwikkeling ZFW'.

De NZa concludeert dat de kosten van verstrekkingen bij negentien van de 22 ziekenfondsen rechtmatig zijn, met inachtneming van een controletolerantie van 1%.

Bij drie ziekenfondsen kan hierover door het ontbreken van informatie van het ziekenfonds nog geen oordeel worden gegeven.

De externe accountants hebben voor de kosten van DBC's in de accountantsverklaring een toelichtende paragraaf opgenomen, waarin zij wijzen op de onzekerheden als gevolg van de in 2005 ingevoerde DBC-systematiek. De NZa vraagt hiervoor geen nader onderzoek, omdat voor het overgangsjaar 2005 en daarmee voor de gehele periode van afwikkeling van de ZFW sprake is van een bijzondere situatie. Deze kenmerkt zich onder meer door een forse overdekking van de ziekenhuisbudgetten. In verband hiermee is op lumpsum basis landelijk een systeem van opbrengstverrekening overeengekomen. De wijze van verrekening heeft tot gevolg dat de risico's van onrechtmatige uitgaven voor DBC's voor de afwikkeling van de ZFW '2006' vrijwel nihil zijn.

Wel is gesignaleerd dat een derde deel van de ziekenfondsen de voorlopige opbrengstverrekening niet op de voorgeschreven wijze heeft verantwoord, hetgeen leidt tot foutieve (voorlopige) afrekening door het College voor zorgverzekeringen (CVZ). Deze ziekenfondsen doen hiernaar nader onderzoek of corrigeren dit in de volgende verantwoording over de afwikkeling van de ZFW.

Voorts heeft de NZa geconstateerd dat incidenteel de technische voorziening ultimo 2006 aanmerkelijk te hoog is vastgesteld en dat de no-claim teruggave ten onrechte met de kosten van verstrekkingen is verrekend. De betreffende ziekenfondsen corrigeren dit of doen hiernaar nader onderzoek.

Rechtmatigheid opbrengsten

De opbrengsten zijn bij alle 22 ziekenfondsen rechtmatig, met inachtneming van een controletolerantie van 1%.

De NZa merkt op dat na invoering van het DBC-systeem in 2005 de opbrengsten van het verhaal van kosten op derden zijn teruggelopen. Dit is vooral het gevolg van de latere declaratieaanlevering en het niet

(altijd) vermelden van de verhaalsindicatie op de DBC nota. Omdat de verhaalsprocedures een lange doorlooptijd kennen, zijn de uiteindelijke consequenties hiervan nu nog niet goed zichtbaar. De NZa blijft dit tot de finale afwikkeling van de ZFW volgen.

Rechtmatigheid beheerskosten

De beheerskosten van de afwikkeling van de ZFW in 2006 zijn bij twintig ziekenfondsen rechtmatig, met inachtneming van de getrouwheidstolerantie. Eén ziekenfonds onderzoekt nog de rechtmatigheid voor de ZFW van een post.

Bij één ziekenfonds kan door het ontbreken van informatie van het ziekenfonds nog geen oordeel over de rechtmatigheid van de beheerskosten worden gegeven.

Wel merkt de NZa hierbij op dat de helft van de ziekenfondsen in 2006 geen afwikkelingskosten ten laste van de ZFW heeft gebracht. Enkele van deze ziekenfondsen hebben daarbij verzuimd de in 2005 hiervoor getroffen voorziening ten gunste van de ZFW te laten vrijvallen. De NZa heeft deze ziekenfondsen verzocht dit te corrigeren.

Voorts heeft een aantal ziekenfondsen bij het onderzoek te kennen gegeven dat het niet toerekenen van afwikkelingskosten aan de ZFW waarschijnlijk op een misverstand berust. Deze ziekenfondsen onderzoeken dit nader.

Andere lasten

De NZa signaleert dat drie ziekenfondsen in 2006 voor een gezamenlijk bedrag van € 7,5 miljoen diverse kosten onder 'andere lasten' ten laste van de ZFW hebben gebracht. Het betreft kosten van coulancebetalen, af te boeken leningen en voorschotten aan zelfstandige behandelcentra, naheffingen BTW en herwaardering pand. De NZa kan nog niet beoordelen of deze kosten ten laste van de ZFW kunnen worden gebracht. De NZa maakt in afwachting op nadere informatie van deze ziekenfondsen hiervoor een voorbehoud.

Getrouwheid specifieke informatie A

Het onderdeel 'Specifieke informatie A' in de jaarstaat 2006 bevat vooral posten voor budgettering en afrekening. Dit betreft 21 van de 22 ziekenfondsen. Het ziekenfonds AZVZ hoeft deze informatie niet aan te leveren, omdat dit ziekenfonds alle kosten van verstrekkingen rechtstreeks bij de Algemene kas in rekening brengt.

Met uitzondering van twee ziekenfondsen hebben alle ziekenfondsen bij dit onderdeel een goedkeurende getrouwheidsverklaring van de externe accountant overgelegd. Dit met inachtneming van een getrouwheidstolerantie. Voor de twee ziekenfondsen is een verklaring met beperking afgegeven in verband met het niet uitvoeren van materiële controles. Uit het onderzoek van de NZa is naar voren gekomen dat relatief veel posten van de Specifieke informatie A onjuistheden bevatten of niet volledig zijn, waardoor het oordeel van de externe accountant voor deze posten niet door de NZa wordt overgenomen. Het betreft de kostenverzamelstaat (kolom voor afrekening) bij acht, de teruggaveregeling no-claim bij twee en de opgave onrechtmatige inschrijving bij zeventien van de 21 ziekenfondsen.

De NZa vraagt voor de kostenverzamelstaat en de teruggaveregeling no-claim bij de betreffende ziekenfondsen om nader onderzoek.

Het CVZ bepaalt de verdere maatregelen voor de niet juiste opgaven 'onrechtmatige inschrijving'.

De NZa zal zich samen met het CVZ beraden op het aanscherpen van de verantwoordings- en controlerichtlijnen.

Uitvoering afwikkeling ZFW

De NZa heeft voor de uitvoering van de afwikkeling van de ZFW vooral de afdoening van de bij het vorige onderzoek gesignaleerde verbeterpunten beoordeeld. De NZa is naar aanleiding hiervan van oordeel dat de ziekenfondsen in het algemeen voldoende uitvoering hebben gegeven aan de afwikkeling van de ZFW in 2006. Wel is bij drie ziekenfondsen nog blijvend aandacht gevraagd voor onderdelen van de betalingsorganisatie en de geautomatiseerde gegevensverwerking. Bij twee ziekenfondsen moeten de materiële controles nog worden uitgevoerd of afgerond. Bij één ziekenfonds kan de NZa door het ontbreken van informatie van het ziekenfonds nog geen oordeel geven over de uitvoering van de afwikkeling van de ZFW. Bij het slotonderzoek velt de NZa het uiteindelijke oordeel over de afwikkeling van de ZFW door de ziekenfondsen.

de Raad van Bestuur van de Nederlandse Zorgautoriteit,

dr. M.E. Homan
portefeuillehouder Verzekeraars

mr. F.H.G. de Grave
voorzitter

1. Inleiding

1.1 Algemeen

1.1.1 Opzet onderzoek afwikkeling ZFW '2006'

Door de invoering van de Zorgverzekeringswet (Zvw) per 1 januari 2006, was 2005 het laatste jaar voor de uitvoering van de Ziekenfondswet (ZFW). Dit onderzoek betreft de eerste fase van het onderzoek naar de afwikkeling van de ZFW. Het onderzoek richt zich vrijwel volledig op de financiële rechtmatigheid van de uitgaven in het verslagjaar 2006 en de getrouwheid van de Specifieke informatie A.

De beoordeling van de mutaties in de wettelijke reserve ZFW vindt in een later stadium van het onderzoek naar de afwikkeling van de ZFW plaats.

1.1.2 Rapporteren voor 1 november

De NZa houdt toezicht op de uitvoering van de ZFW en de afwikkeling daarvan. De NZa rapporteert jaarlijks vóór 1 november aan de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en het College voor zorgverzekeringen (CVZ) over de rechtmatigheid van de uitvoering van de ZFW in het voorafgaande kalenderjaar. De NZa rapporteert per ziekenfonds en stelt daarnaast een samenvattend rapport op. Dit samenvattende rapport heet het 'Algemeen rapport afwikkeling ZFW '2006'.

Voor de afwikkeling van de ZFW is voor het verslagjaar 2006, mede in verband met de invoering van de Zvw, het tijdstip van inlevering verlegd van 1 maart naar 1 juli 2007. De meeste ziekenfondsen hebben rond dit tijdstip de vereiste verslaggeving aangeleverd, maar een derde van de ziekenfondsen deed dat gemiddeld een maand te laat.

Het vorenstaande betekent dat de afronding van het rechtmatigheidsonderzoek afwikkeling ZFW '2006' en het uit te brengen algemeen rapport niet vóór 1 november 2007, maar voor 1 januari 2008 plaatsvindt. De Minister van VWS is hiervan begin oktober 2007 op de hoogte gesteld en gaat hiermee akkoord.

1.1.3 Leeswijzer

In dit algemeen rapport 'Afwikkeling ZFW '2006' komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- hoofdstuk twee: de rechtmatigheid ZFW;
- hoofdstuk drie: de getrouwheid van de Specifieke informatie A;
- hoofdstuk vier: de afwikkeling van de uitvoering van de ZFW;
- hoofdstuk vijf: een vooruitblik op de verdere afwikkeling van de ZFW.

1.2 De afwikkeling ZFW 2006 in kwantitatieve zin

1.2.1 Kosten van verstrekkingen

In het verantwoordingsjaar 2006 hebben de 22 ziekenfondsen voor de afwikkeling van de ZFW, exclusief de voorlopige opbrengstverrekening met ziekenhuizen, een bedrag van € 189,3 miljoen aan kosten van verstrekkingen in het financieel verslag verantwoord. Dit bedrag betreft

feitelijk de overschrijding van de gezamenlijke technische voorzieningen per 31 december 2005.

Van dit rechtmatigheidsonderzoek maakt ook de afloop van de ultimo 2005 getroffen technische voorzieningen deel uit. Deze hadden voor een groot deel betrekking op kosten van DBC's, waarvan ongeveer de helft in 2006 is afgerekend als gevolg van allerlei aanloopproblemen. Ook was de forse toename van de technische voorzieningen ultimo 2005 het gevolg van de gewijzigde systematiek. Hierbij moeten de kosten van de volledige looptijd van de DBC worden toegerekend tot het jaar waarin deze is geopend, in casu 2005, terwijl het declareren hiervan eerst plaatsvindt na beëindiging van de behandeling, veelal in de loop van 2006.

Het hiervoor vermelde bedrag van € 189,3 miljoen is een gesaldeerd bedrag van alle positieve en negatieve afwijkingen met betrekking tot de afloop van de technische voorzieningen ultimo 2005. De NZa heeft tijdens het onderzoek geconstateerd dat hierin tussen ziekenfondsen grote verschillen bestaan. Deze variëren van plus (overschrijding) € 241,2 miljoen tot min € 244,5 miljoen. Bij het onderzoek over 2005 heeft de NZa voor deze ziekenfondsen al over de te hoge of te lage ramingen gerapporteerd.

1.2.2 Beheerskosten

De ziekenfondsen hebben voor de afwikkeling van de ZFW ultimo 2005 een voorziening voor de kosten van de schadeafhandeling getroffen voor een bedrag van in totaal € 48,8 miljoen. Hiervan is in 2006 een bedrag van € 28,2 miljoen verantwoord aan werkelijke beheerskosten.

2. Rechtmatigheid ZFW

2.1 Afdoening onderzoek 2005

2.1.1 Inleiding

Naar aanleiding van het onderzoek over 2005 is aan de ziekenfondsen gevraagd zich te verantwoorden over de te corrigeren posten van de onrechtmatige uitgaven en de nader te onderzoeken onzekerheden. Van onrechtmatige uitgaven is sprake als een uitgave niet in overeenstemming is met de wettelijke voorschriften van de ziekenfondsverzekering. Van een onzekerheid over de rechtmatigheid van de uitgaven is sprake als onvoldoende informatie beschikbaar is om een uitgave als rechtmatig of onrechtmatig aan te merken.

2.1.2 Bevindingen

Voor negen van de 22 ziekenfondsen beschouwt de NZa het onderzoek over 2005 en voorgaande jaren als afgedaan. Deze ziekenfondsen hebben alle onderzoeken over onzekerheden of opschortingen afgerond en hebben alle correcties aangebracht.

Voor dertien ziekenfondsen is het onderzoek over 2005 en voorgaande jaren nog niet afgedaan, omdat nog niet alle onzekerheden of opschortingen (volledig) zijn onderzocht of omdat nog niet alle correcties (volledig) zijn aangebracht. Deze ziekenfondsen verantwoorden zich hierover in de volgende verantwoording over de afwikkeling van de ZFW.

De NZa heeft bij het vorige onderzoek de wettelijke reserve ZFW ultimo 2005 bij alle ziekenfondsen vastgesteld. Twee ziekenfondsen is via een aanwijzing verzocht correcties aan te brengen, omdat deze ziekenfondsen al eerder in gebreke zijn gebleken. De NZa heeft gesignaleerd dat beide ziekenfondsen deze aanwijzing niet hebben opgevolgd. Hiervoor loopt een gerechtelijke procedure. De NZa neemt binnenkort een (handhavings-) besluit over het niet opvolgen van de aanwijzing.

2.1.3 Conclusie NZa

Bij minder dan de helft van de ziekenfondsen (negen) is het onderzoek over 2005 en voorgaande jaren afgedaan. Bij dertien ziekenfondsen moet dit nog plaatsvinden. Deze ziekenfondsen moeten dit op korte termijn doen. Twee ziekenfondsen hebben de aanwijzing van de NZa voor het aanbrengen van correcties op de reserve ZFW niet opgevolgd.

2.2 Rechtmatigheid uitgaven 2006

2.2.1 Inleiding

De NZa heeft de rechtmatigheid van de uitgaven ZFW 2006 beoordeeld. Voor het begrip onrechtmatige uitgaven en onzekerheid over de rechtmatigheid van de uitgaven wordt verwezen naar paragraaf 2.1.

In circulaire CTZ 03/10 Toetsingskader uitgaven ZFW is het toetsingskader beschreven dat de NZa hanteert voor haar beoordeling of door ziekenfondsen gedane uitgaven ten laste van de wettelijke middelen kunnen komen. In beginsel verklaart de NZa uitgaven die niet aan de wet-

en regelgeving voldoen niet-verantwoord (toepassing artikel 21, derde lid ZFW). Niet-verantwoorde uitgaven kunnen vervolgens in beginsel (toepassing artikel 43b, vierde lid ZFW) niet ten laste van de wettelijke verzekering komen. Hierop zijn uitzonderingen mogelijk.

2.2.2 Rechtmatigheid en accountantsverklaringen

De strekking van de afgegeven rechtmatigheidsverklaringen bij de financiële verslagen van de ziekenfondsen is als volgt:

Strekking afgegeven rechtmatigheidsverklaringen bij de financiële verslagen

	2006	2005	2004
Goedgekeurd	20	21	18
Beperking	2	1	4
Oordeelonthouding	-	-	-
Afkeurend	-	-	-

Er zijn twee ziekenfondsen met een verklaring met een beperking. De verklaring met beperking is door de externe accountant voor beide ziekenfondsen verstrekt in verband met het niet (voldoende) uitvoeren van materiële controles in 2006. De NZa betreft de uitvoering van materiële controles in zijn beoordeling van de rechtmatige uitvoering van de afwikkeling ZFW. Zie hoofdstuk 4.

Bij één ziekenfonds met een goedkeurende verklaring heeft de externe accountant zich onthouden van een oordeel over de beheerskosten.

2.2.3 Kosten van verstrekkingen

De conclusie is dat de kosten van verstrekkingen bij negentien van de 22 ziekenfondsen rechtmatig zijn, met inachtneming van een tolerantie van 1%. Dat wil niet zeggen dat er geen fouten in de verantwoorde zorgkosten (kunnen) zitten, maar wel dat die fouten met een hoge mate van zekerheid maximaal 1% bedragen.

Bij drie ziekenfondsen kan door het ontbreken van informatie nog geen oordeel over de rechtmatigheid worden gegeven.

De externe accountants hebben de uitgaven, die niet aan de wet- en regelgeving voldoen, gerapporteerd in de 'foutentabel' in het accountantsrapport. Zij maken daarin onderscheid tussen fouten en onzekerheden. Fouten zijn uitgaven die niet voldoen aan de wet- en regelgeving. Bij onzekerheden is het onzeker of de uitgaven voldoen aan de wet- en regelgeving.

De ziekenfondsen onderzoeken de geconstateerde onzekerheden over 2006 nader en brengen zondig correcties aan.

Tevens corrigeren de ziekenfondsen de geconstateerde fouten over 2006 in de financiële administratie. Voor de volgende posten ziet de NZa geen aanleiding om deze aan te merken als niet-verantwoord:

- overeenkomsten: de contracteringsgraad bedraagt gemiddeld 99,9% van de totale kosten van verstrekkingen. Deze is voor de afwikkeling van de ZFW gezien de ongewijzigde situatie gelijk aan die over het jaar 2005. De contracteringsgraad per ziekenfonds varieert van 99,5% tot

100%.

De NZa heeft aangegeven in beginsel vanaf het verslagjaar 2004 financiële consequenties te verbinden aan het ontbreken van overeenkomsten. De NZa heeft evenals over 2004 en 2005 voor de periode van afwikkeling van de ZFW afgezien van het opleggen van correcties bij een contracteringsgraad hoger dan 99%, omdat enige frictie in het sluiten van overeenkomsten, bij bijvoorbeeld nieuwe zorgaanbieders, plausibel is. Hiermee blijven de uitgaven wel onrechtmatig;

- steekproeven: van de in de foutentabel opgenomen geëxtrapoleerde uitkomsten van steekproeven worden bij incidentele fouten, overeenkomstig bestendig beleid, alleen de geconstateerde (incidentele) fouten gecorrigeerd;
- bij één ziekenfonds is gesignaleerd dat in de foutentabel een bedrag van € 5,3 miljoen is opgenomen voor onrechtmatig verkregen budget in verband met te late uitschrijvingen. Dit wordt niet door een correctie op de uitgaven, maar via een budgetaanpassing door het CVZ gecorrigeerd. Zie hoofdstuk 3.

Onzekerheid kosten DBC's

De externe accountants van de ziekenfondsen hebben, zonder afbreuk te doen aan hun oordeel, in de accountantsverklaringen een toelichtende paragraaf opgenomen. Hierin vestigen zij de aandacht op de toelichting van het ziekenfonds in het Financieel Verslag over de financiële onzekerheden als gevolg van de in 2005 ingevoerde DBC-systematiek.

De NZa vraagt geen nader onderzoek, omdat voor het overgangsjaar 2005 en daarmee voor de gehele periode van afwikkeling van de ZFW sprake is van een bijzondere situatie. Deze wordt gekenmerkt door een forse overdekking van de ziekenhuisbudgetten in 2005, het voor de eerste keer toerekenen van alle kosten van de behandeling aan het jaar waarin deze is geopend, het laat op gang komen van de declaratieaanlevering en onduidelijkheid over de waardering van het 'onderhanden werk' ultimo 2005. De ziekenfondsen ondervonden hierdoor vooral problemen bij het vaststellen van de technische voorziening ultimo 2005.

In verband met de hiervoor omschreven situatie is vanaf het jaar 2005 tussen alle partijen landelijk een systeem van opbrengstverrekening overeengekomen. Deze verrekening vindt niet op verzekerdenniveau, maar op lumpsum basis plaats. Dit betekent kortweg dat ziekenfondsen en ziektekostenverzekeraars naar evenredigheid de te hoge of te lage financiering van de, bijgestelde, ziekenhuisbudgetten met elkaar verrekenen. De wijze van verrekening en de over 2006 voor nagenoeg alle ziekenhuizen aanwezige bestuursverklaringen hebben tot gevolg, dat de risico's van onrechtmatige uitgaven voor DBC's voor de afwikkeling van de ZFW '2006' vrijwel nihil zijn.

Verantwoording opbrengstverrekening DBC's

De ziekenfondsen moeten de voorlopige opbrengstverrekening in 2006 op de voorgeschreven wijze afzonderlijk in de financiële verslaggeving over de afwikkeling van de ZFW '2006' verantwoorden. Indien deze tezamen met de reguliere kosten van DBC's wordt verantwoord, heeft dit onjuiste afrekening met de Algemene Kas tot gevolg.

De NZa heeft daarom de juistheid van de voorlopige opbrengstverrekening 2006 bij het onderzoek specifiek beoordeeld. Hieruit is naar voren gekomen dat drie ziekenfondsen de opbrengstverrekening niet volgens de richtlijnen hebben verantwoord. Deze ziekenfondsen brengen hiervoor in de volgende verantwoording over de afwikkeling van de ZFW

een correctie aan. Verder wordt hiervoor verwezen naar paragraaf 3.2 van dit rapport.

Voor eveneens drie ziekenfondsen beschikt de NZa nog over te weinig informatie om de juistheid van de opbrengstverrekening te kunnen beoordelen. De NZa maakt hiervoor een voorbehoud.

Overige opmerkingen

De NZa heeft bij het onderzoek geconstateerd dat één ziekenfonds de technische voorziening ultimo 2006 circa € 43 miljoen te hoog heeft vastgesteld voor de kosten van DBC's en grensoverschrijdende zorg. Het betreffende ziekenfonds corrigeert de vrijval hiervan in 2007. Ook één ziekenfonds bleek ten onrechte de correcties op de teruggave no-claim te hebben verrekend met de kosten van verstrekkingen. Dit ziekenfonds verricht hiernaar onderzoek en verantwoordt zich hierover in het eindverslag. Zie verder hoofdstuk 3.

2.2.4 Opbrengsten

De opbrengsten zijn bij alle 22 ziekenfondsen rechtmatig, met inachtneming van een controletolerantie van 1%.

Verhaal op derden

De NZa heeft tijdens het onderzoek gesignaleerd dat de ontvangsten van 'verhaal op derden' zijn teruggelopen. De ziekenfondsen hebben aan deze werkzaamheden minder uitvoering gegeven als gevolg van de invoering van de DBC-systematiek. Door de aanloopproblemen in 2005, het niet (altijd) vermelden van een verhaalsindicatie op de DBC-nota en het eerst factureren van de DBC na het afronden van de behandeling, is dit proces aanzienlijk bemoeilijkt en vertraagd. De eventuele schade hiervan voor de Algemene Kas kan nu nog moeilijk in beeld worden gebracht, omdat de verhaalsprocedures in het algemeen een lange doorlooptijd kennen. Zo heeft de verantwoording van de opbrengsten in 2006 voor een deel nog betrekking op verhaalsgevallen uit 2004 en de jaren daarvoor.

De NZa volgt de ontwikkeling van de uiteindelijke verhaalsopbrengsten over 2005 nog in het verdere afwikkelingstraject van de ZFW.

2.2.5 Beheerskosten

Bij de controle van de beheerskosten hebben de externe accountants conform de voorschriften in het Protocol Rechtmatigheidsonderzoek ZFW 2006 de getrouwheidstolerantie gehanteerd. De controle heeft bij één ziekenfonds voor de beheerskosten tot een oordeelsonthouding over de rechtmatigheid geleid. Dit omdat bij dit ziekenfonds aan de toegerekende beheerskosten geen integrale doorberekeningsystematiek ten grondslag ligt. Wel is de externe accountant van dit ziekenfonds van mening dat de toegerekende kosten redelijk zijn. De NZa onderschrijft dit.

De NZa heeft tijdens het onderzoek de hiervoor omschreven situatie voor één ziekenfonds bij meer ziekenfondsen geconstateerd. Als gevolg van de invoering van de Zvw is de organisatie van de werkzaamheden bij alle zorgverzekeraars gewijzigd en zijn veelal (werk)organisaties samengevoegd. Voor het toerekenen van de afwikkelingskosten ZFW zouden de zorgverzekeraars alleen hiervoor vanaf 2006 een nieuw model voor de kostenverdeling moeten opzetten. Dit om te kunnen voldoen aan de eisen van integrale doorberekening. De NZa acht dit voor het afwikkelingstraject van de ZFW geen reële eis meer.

Met inachtneming van het vorenstaande en nadat bij een aantal ziekenfondsen aanvullende informatie is opgevraagd, concludeert de NZa dat de afwikkelingskosten ZFW 2006 op twee na van alle ziekenfondsen rechtmatig zijn. Eén ziekenfonds onderzoekt nog de rechtmatigheid van een enkele post. Bij het andere ziekenfonds kan door het ontbreken van informatie van het ziekenfonds nog geen oordeel over de beheerskosten worden gegeven.

De NZa merkt hierbij overigens wel op dat de helft van de ziekenfondsen geen afwikkelingskosten aan de ZFW heeft toegerekend. Twee hiervan hebben de in verband hiermee vrijgevallen voorziening ten onrechte niet ten gunste van de ZFW gebracht. Verder heeft een aantal ziekenfondsen tijdens het onderzoek te kennen gegeven dat het niet toerekenen van afwikkelingskosten aan de ZFW op een misverstand berust. Evenals de twee ziekenfondsen onderzoeken deze ziekenfondsen dit nader en corrigeren dit zonedig in de volgende verantwoording over de afwikkeling van de ZFW.

2.2.6 Andere lasten

De NZa heeft tijdens het onderzoek geconstateerd dat drie ziekenfondsen via 'andere lasten' kosten ten laste van de ZFW hebben gebracht. Het zijn kosten van coulancebetalingen, af te boeken leningen en voorschotten aan zelfstandige behandelcentra's, naheffingen BTW en herwaardering pand. Het betreft een gezamenlijk bedrag van € 7,5 miljoen.

De NZa acht deze kosten niet zonder meer rechtmatig en aanvaardbaar voor de ZFW. De betreffende ziekenfondsen onderzoeken dit of lichten dit nader toe en verantwoorden zich hierover in het eindverslag over de afwikkeling van de ZFW. De NZa maakt daarom voor deze kosten een voorbehoud.

2.2.7 Review externe accountants, rechtmatigheid

De NZa heeft voor haar oordeelvorming over de rechtmatigheid van opbrengsten en uitgaven de rapporten van de externe accountants beoordeeld. Naar aanleiding hiervan zijn aanvullende vragen gesteld en zijn waar nodig onderliggende stukken opgevraagd. Behoudens een enkele uitzondering zijn geen onderzoeken ter plekke bij de externe accountants verricht. De NZa heeft voor deze werkwijze gekozen op grond van haar bevindingen over 2005 en het nog beperkte afwikkelingstraject.

Uit de reviews is gebleken dat de NZa voor haar oordeelvorming, met in achtneming van de opmerkingen die hiervoor zijn gemaakt, kan steunen op de bevindingen en oordelen van de externe accountants van de ziekenfondsen.

3. Getrouwheid Specifieke informatie A

3.1 Inleiding

Volgens het Informatiemodel Jaarstaat ZFW 2006 moeten de ziekenfondsen, uitgezonderd AZVZ, zich voor de Specifieke informatie A met getrouwheidsverklaring verantwoorden over de volgende onderdelen:

- kostenverzamelstaat;
- budgetteringsinformatie:
 - specificatie deelbudget;
 - teruggaveregeling no-claim;
 - onrechtmatige inschrijving.

De Specifieke informatie is voorzien van een accountantsverklaring van de externe accountant van het ziekenfonds.

3.2 Bevindingen

3.2.1 Getrouwheid en accountantsverklaringen

De strekking van de accountantsverklaring bij de Specifieke informatie A is voor negentien van de 21 ziekenfondsen goedkeurend. Voor twee ziekenfondsen heeft de externe accountant een verklaring met beperking afgegeven in verband met het niet in voldoende mate uitvoeren van materiële controles. Zie hiervoor ook paragraaf 2.2.

De NZa heeft door het reviewen van de werkzaamheden van de externe accountant zich een oordeel gevormd over de getrouwheid van de Specifieke informatie A. Naar aanleiding hiervan zijn aanvullende vragen gesteld en zijn waar nodig onderliggende stukken opgevraagd. De NZa heeft uit het onderzoek geconcludeerd dat slechts voor twee ziekenfondsen het oordeel van de externe accountant volledig kan worden overgenomen. Bij negentien van de 21 ziekenfondsen heeft de NZa voor één of meer onderdelen van de Specifieke informatie A niet volledig gebruik kunnen maken van de werkzaamheden en het oordeel van de externe accountant. Dit wordt hieronder per onderdeel toegelicht.

3.2.2 Kostenverzamelstaat

Declaraties ten laste van de technische voorziening ultimo 2005

In de eerste kolom van de kostenverzamelstaat afwikkeling ZFW 2006 nemen ziekenfondsen de in 2006 verwerkte verstrekkingendeclaraties op, die ten laste zijn gekomen van de technische voorziening op 31 december 2005.

De NZa heeft geconstateerd dat als gevolg van rubriceringfouten vijftien van de 21 ziekenfondsen in deze kolom meer kosten hebben verantwoord dan de omvang van de technische voorziening. Omdat de verantwoording in de eerste kolom van de kostenverzamelstaat door het CVZ niet wordt gehanteerd voor afrekening met het ziekenfonds, heeft dit geen financiële consequenties.

Exploitatiekosten afwikkeling ZFW 2006

In de tweede kolom van de kostenverzamelstaat vermelden ziekenfondsen de kosten van verstrekkingen die leiden tot het exploitatieresultaat in het financieel verslag afwikkeling ZFW 2006.

Het CVZ hanteert deze kolom van de kostenverzamelstaat voor afrekening met het ziekenfonds.

De voorlopige opbrengstverrekening in 2006 met de ziekenhuizen - zie paragraaf 2.2 - mag volgens de richtlijnen niet in de kostenverzamelstaat worden verantwoord. Deze moet daarom afzonderlijk in de exploitatierekening van het financieel verslag worden opgenomen. De NZa heeft tijdens het onderzoek bij zes ziekenfondsen geconstateerd dat de opbrengstverrekening niet afzonderlijk is verantwoord. Het betreft ongesaldeerd een bedrag van in totaal € 164,4 miljoen. Bij deze ziekenfondsen bestaat daardoor geen verschil tussen de in het financieel verslag en de in de kostenverzamelstaat verantwoorde kosten van DBC's. Dit impliceert dat of de verantwoording in het financieel verslag of die in de kostenverzamelstaat niet juist is. Bij twee van de zes ziekenfondsen is tijdens het onderzoek gebleken dat de kosten van DBC's - code 613 van de kostenverzamelstaat - moeten worden aangepast met respectievelijk € 55,3 miljoen en € 2,1 miljoen. Voor één ziekenfonds is vastgesteld dat het financieel verslag niet juist is.

Voor de drie resterende ziekenfondsen bestond bij afsluiting van het onderzoek nog onduidelijkheid over de juistheid van de verantwoording. Dit betreft voor deze ziekenfondsen niet alleen de opbrengstverrekening, maar ook andere onderdelen van de verantwoording.

De NZa heeft deze ziekenfondsen om nadere informatie of nader onderzoek verzocht. In afwachting hiervan maakt de NZa hiervoor een voorbehoud.

Bij één ziekenfonds heeft de NZa opmerkingen gemaakt over het verrekenen van de correcties, ofwel terugvorderingen, voor no-claim met de kosten van verstrekkingen. De kosten van verstrekkingen zijn daardoor te hoog verantwoord. Het betreffende ziekenfonds onderzoekt de omvang hiervan nader en verantwoordt zich hierover in het eindverslag over de afwikkeling van de ZFW.

De NZa heeft verder nog bij één ziekenfonds geconstateerd dat de technische voorziening ultimo 2006 en daarmee de kosten over 2006 voor DBC's en grensoverschrijdende zorg circa € 43 miljoen te hoog zijn verantwoord. Voor de afdoening hiervan wordt verwezen naar paragraaf 2.2.

Samengevat heeft de NZa bij acht van de 21 ziekenfondsen opmerkingen gemaakt over de getrouwheid van de kostenverzamelstaat (kolom 2). De NZa volgt de afdoening hiervan.

3.2.3 Budgetteringsinformatie

Specificatie deelbudget

De specificatie van het deelbudget omvat een splitsing van de kosten van de kostenverzamelstaat (kolom 2) in:

- variabele kosten ziekenhuisverpleging en specialistische hulp;
- vaste kosten ziekenhuisverpleging en specialistische hulp;
- kosten overige verstrekkingen en vergoedingen.

Tijdens het onderzoek heeft de NZa, in afstemming met het CVZ, vastgesteld dat voor de afrekening met de ziekenfondsen van deze opgave geen gebruik wordt gemaakt. De NZa heeft daarom de getrouwheid van de door de ziekenfondsen gedane opgaven van de specificatie van het deelbudget niet beoordeeld.

Teruggaveregeling no-claim

De ziekenfondsen verantwoordden zich in de opgave 'teruggaveregeling no-claim' over de op 1 april 2006 aan de verzekerden uitbetaalde bedragen en de terugvorderingen hiervan per 1 april 2007. De terugvorderingen vinden plaats voor verstrekkingen die zijn verwerkt na 1 april 2006. De NZa heeft tijdens het onderzoek geconstateerd dat de opgave van twee ziekenfondsen niet juist is. Eén ziekenfonds heeft in plaats van de werkelijke uitbetalingen en terugvorderingen de ultimo 2005 hiervoor getroffen voorziening en de ultimo 2006 hierop aangebrachte mutatie opgegeven. Het andere ziekenfonds heeft de terugvorderingen verrekend met kosten van verstrekkingen. De opgave is daardoor te hoog geweest. De betreffende ziekenfondsen onderzoeken dit nader en verantwoordden zich hiervoor in de volgende verantwoording over de afwikkeling van de ZFW. Voor de opgave van twee ziekenfondsen heeft de NZa in verband hiermee een voorbehoud gemaakt.

Onrechtmatige inschrijving

De 'opgave onrechtmatige inschrijving' in de Specifieke informatie A omvat het aantal maanden onrechtmatige inschrijving in 2005 en de hiervoor ontvangen schadevergoedingen en gerestitueerde nominale premies in de jaren 2005 en 2006.

Deze opgave betreft een tweede uitvraag van het CVZ voor het berekenen van een budgetcorrectie. Dit omdat mede door onduidelijke richtlijnen de verantwoording 2005 voor het CVZ geen bruikbare informatie heeft opgeleverd. Het CVZ heeft daarom besloten tot een nieuwe uitvraag in de verantwoording 2006. Het CVZ heeft hiervoor tevens de verantwoordingsvoorschriften verduidelijkt en vereenvoudigd. Zo is voor de vaststelling van het aantal maanden onrechtmatige inschrijving nu bepaald dat alleen de uitschrijvingen, die door het ziekenfonds niet zijn uitgevoerd binnen dertig dagen na het vervallen van de rechtsgrond, in de opgave moeten worden betrokken.

De NZa heeft desondanks uit dit onderzoek geconcludeerd dat slechts vier van de 21 ziekenfondsen toereikende informatie hebben verstrekt. Vijf ziekenfondsen hebben helemaal geen nieuwe opgave verstrekt. De overige twaalf ziekenfondsen doen naar aanleiding van de bevindingen van de NZa nader onderzoek. De uitkomst hiervan was bij afsluiting van dit onderzoek nog niet bekend.

De NZa maakt voor de vijf alsmede voor de twaalf ziekenfondsen een voorbehoud voor de 'opgave onrechtmatige inschrijving'.

3.3 Oordeel NZa

De door de ziekenfondsen in de Jaarstaat 2006, onderdeel 'Specifieke informatie A met getrouwheidsverklaring' opgenomen posten, zijn voor twee van de onderzochte 21 ziekenfondsen (volledig) getrouw. Voor negentien ziekenfondsen neemt de NZa het oordeel van de externe accountant op onderdelen niet over. Het betreft voor acht ziekenfondsen de kostenverzamelstaat (2^e kolom), voor twee ziekenfondsen de teruggaveregeling no-claim en voor zeventien ziekenfondsen de opgave 'onrechtmatige inschrijving'.

De NZa maakt voor de hiervoor genoemde specifieke onderdelen bij de betreffende ziekenfondsen een voorbehoud. Voor het onderdeel 'onrechtmatige inschrijving' bepaalt het CVZ de eventuele verdere maatregelen.

4. Uitvoering afwikkeling ZFW 2006

4.1 Inleiding

De ziekenfondsen verantwoorden zich volgens het in de Jaarstaat 2006 opgenomen uitvoeringsverslag over de uitvoering van de afwikkeling ZFW 2006. Het betreft in dit verslag vooral punten over de kwaliteit van de informatie en dienstverlening met vermelding van de bijbehorende prestatie-indicatoren.

Voor het financieel beheer verantwoorden ziekenfondsen zich in het financieel verslag en of via het rapport van bevindingen van de externe accountant.

De NZa heeft bij beoordeling van de diverse verantwoordingsinformaties vooral gelet op de afdoening van de in het rapport van het onderzoek over 2005 nog openstaande verbeterpunten, voorzover die nog van belang zijn voor de afwikkeling van de uitvoering van de ZFW. Dit betreft meestal punten op het terrein van het financieel beheer, zoals de betalingsorganisatie, de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking en misbruik en oneigenlijk gebruik.

4.2 Bevindingen

De NZa heeft bij het vorige onderzoek voor het merendeel van de ziekenfondsen nog één of meer verbeteringen nodig geacht op het terrein van de bedrijfsvoering. De betreffende ziekenfondsen zijn gevraagd zich hierover te verantwoorden in de Verantwoording 2006. Een relatief groot aantal hiervan heeft dit niet (volledig) gedaan. Tijdens het onderzoek heeft de NZa hierover nadere informatie opgevraagd.

De NZa heeft uit beoordeling van de verantwoordingsinformatie en de aanvullende informatie geconcludeerd dat de uitvoering van de afwikkeling van de ZFW bij zestien ziekenfondsen geen aanleiding meer geeft tot opmerkingen. Dit mede gelet op het nu nog resterende afwikkelingstraject. Bij deze ziekenfondsen zijn hiermee ook de punten van het vorige onderzoek afgedaan.

Bij drie ziekenfondsen is tot de finale afwikkeling van de ZFW blijvend aandacht gevraagd voor verbetering van onderdelen van de betalingsorganisatie en de geautomatiseerde gegevensverwerking. Twee ziekenfondsen hebben de activiteiten op het terrein van de materiële controle voor het afwikkelingstraject van de ZFW niet in voldoende mate ter hand genomen. Deze ziekenfondsen treffen hiervoor alsnog maatregelen.

Bij één ziekenfonds kan door het ontbreken van informatie in het geheel nog geen oordeel worden gegeven over de uitvoering van de afwikkeling van de ZFW.

4.3 Oordeel NZa

De ziekenfondsen hebben over 2006 in het algemeen voldoende uitvoering gegeven aan de afwikkeling van de uitvoering van de ZFW.

5. Vooruitblik slotafwikkeling ZFW

5.1 Afwikkeling Ziekenfondswet

Het jaar 2005 is het laatste jaar voor de uitvoering van de ZFW. De NZa houdt in de periode tot 2010 toezicht op de afwikkeling van de ZFW en brengt daar een eindverslag over uit.

In de Invoering- en aanpassingswet van de Zvw staat dat de rechtsopvolgers van de ziekenfondsen na het jaar 2005 voor de afwikkeling van de ZFW de plicht houden een uitvoeringsverslag en een financieel verslag ZFW op te stellen.

Het eindverslag over de uitvoering van de ZFW en een financieel verslag over de afwikkeling van de ZFW moeten de ziekenfondsen vóór 1 november 2008 indienen.

Omdat de verantwoording over 2007 en het eindverslag kort na elkaar plaatsvinden, heeft de NZa aan het Ministerie van VWS voorgesteld, mede uit het oogpunt van het verminderen van de toezichtlasten, het onderzoek over 2007 en het slotonderzoek te combineren tot één onderzoek. Hierover wordt dan te zijner tijd ook één rapport uitgebracht. Het Ministerie van VWS is met dit voorstel akkoord gegaan.

5.2 Verantwoordingsvoorschriften en controleprotocol

In het begin van het jaar 2008 stellen het CVZ en de NZa gezamenlijke verantwoordingsvoorschriften op voor de eindverslaggeving over de afwikkeling van de ZFW.

Bij het informatiemodel Maatschappelijk Verslag ziekenfondsen 2005 is een controleprotocol Maatschappelijk Verslag ziekenfondsen opgesteld dat de controlevoorschriften bevat voor het (rechtmatigheids- en getrouwheids-)onderzoek naar (onderdelen van het) Maatschappelijk verslag ziekenfondsen 2005. Dit controleprotocol is nog op onderdelen relevant voor de afwikkeling van de ZFW in de periode tot 2010. Voor specifieke aandachtspunten voor de afwikkeling worden zonedig aanvullende controlevoorschriften opgesteld.

Postbus 3017
3502 GA Utrecht

T 030 296 81 11
E info@nza.nl
I www.nza.nl

De Nederlandse Zorgautoriteit (NZA) is de toezichthouder op alle zorgmarkten in Nederland en ziet toe op zowel de zorgaanbieders als verzekeraars, op zowel de curatieve markten als op de markten voor langdurige zorg. De NZa heeft een aantal wettelijke taken: het vaststellen van prijzen en budgetten, markttoezicht en waken over goede uitvoering van de Zorgverzekeringwet en de AWBZ. Daarbij staat het belang van de consument voorop: er moet voldoende, toegankelijke, betaalbare en goede zorg zijn.

De NZa is marktmeester voor die delen van de zorgmarkt waar vrije prijzen gelden. Als blijkt dat op een bepaalde deelmarkt geen daadwerkelijke concurrentie tot stand komt, heeft de NZa verschillende instrumenten om in te grijpen. Markttoezicht gaat ook over het bevorderen van inzichtelijkheid (transparantie) van markten en over goede keuze-informatie voor consumenten. Informatie moet helder en vergelijkbaar zijn en mag niet misleidend zijn.

Als er (nog) geen vrije prijzen gelden, stelt de NZa tarieven of prestatiebeschrijvingen vast voor een groot deel van de gezondheidszorg. Het toezicht op de zorgverzekeringswetten bestaat er bijvoorbeeld uit dat de NZa bewaakt dat verzekeraars aan hun zorgplicht en acceptatieplicht voldoen en dat ze zich houden aan het verbod op premiedifferentiatie. De NZa zet ook in op flinke vermindering van de bureaucratie. Ze neemt haar eigen regels grondig onder de loep, maar spreekt ook beleidsmakers, andere toezichthouders én marktpartijen aan op hun verantwoordelijkheid als dat nodig is om het aantal regels en voorschriften te beperken.